

Savonlinnan Kaupunki
Mikkelin kaupunki
Etelä-Savon ELY-keskus
Etelä-Savon Maakuntaliitto
Etelä-Savon TE-toimisto

Tiivistetty hankesuunnitelma

28.09.2020

Rebuild Business - vastaaminen yritysten toimintaympäristön muutoksiin häiriötilanteissa ja omistajanvaihdoksien toteuttamiseen Etelä-Savon alueella alueen elinvoiman säilyttämiseksi.

Hankkeessa paneudutaan mikro- ja pk-yritysten toimintaympäristöissä tapahtuvien äkillisten ja ennalta-arvaamattomien muutosten, kuten koronapandemian, aiheuttamien liiketoimintojen häiriötilanteiden elvyttämiseen sekä toiminallisten ja taloudellisten muutostarpeiden tunnistamiseen ja niihin välittömästi reagoimiseen sekä ennakointiin ja tätä kautta jatkuvaan kannattavuuden ylläpitämiseen.

Omistajanvaihdoksen läpikäyneet mikro- ja pk- yritykset ja niiden jatkajat löytävät uusien teknologisten ratkaisujen avulla uusia liiketoimintamalleja, kasvua ja verkostoitumisen mahdollisuuksia Etelä-Savon alueella mm. koulutuksien ja asiantuntijoiden avulla. Yritysten muutostilanteisiin varautuessa myös yritysten yhdistyminen, yrityskaupat tai osittaiset liiketoimintakaupat antavat lisää ns. tukijalkoja.

Kasvu yritysoston kautta on hyvä lisä orgaaniselle kasvulle.

Näillä toimilla pyritään ylläpitämään alueellista elinvoimaisuutta sekä yritysten myyntikuntoisuutta.

Hankkeen tarve, tavoitteet ja kohderyhmä

Perusteita hankkeen tarpeellisuudelle.

Globaali koronapandemia on aiheuttanut lukuisille yrityksille asiakaskatoa ja tätä kautta liikevaihdon ja kannattavuuden laskua. Vallitseva tilanne sekä mahdolliset uudet häiriötilanteet tulevat aiheuttamaan myös jatkossa voimakkaita muospaineita yritysten normaaleihin liiketoimintoihin ja taloudelliseen varautumiseen selviytyäkseen elinkelpoisina.

Pandemian alkuaika on pakottanut jo nyt yrityksiä hakemaan uusia ratkaisuja liiketoimintoihinsa pienentyneen/täysin pysähtyneen asiakasvirran vuoksi. Yritykset ovat joutuneet yhä enenevässä määrin turvautumaan digitaalisiin apuvälineisiin/ratkaisuihin hoitaessaan asiakas- ja päämiessuhteitaan. Suomessa yrittäjien eläköitymisiän saavuttava ikäryhmä on edelleen kasvussa ja yritykset tarvitsevat jatkajia alueellisen elinvoiman ja työpaikkojen säilyttämiseksi.

Jatkajan löytyminen on helpompaa, kun yrityksen kannattavuus on hyvällä tasolla ja siksi siitä huolehtiminen on erityisen tärkeää omistajanvaihdokseen valmistaututtaessa. Omistajanvaihdoksia edistää myös yritysten tiimiytyminen; leveämmillä hartioilla verkoston turvin toiminnan jatkaminen on helpompaa, kuin yksin aloittaen.

Yrittäjät eläköityvät ja toiminnot digitalisoituvat. Tämä aiheuttaa useille ikääntyvälle yrittäjälle uudistumisen paineita. Toimintaympäristö muuttuu jatkuvasti ja nyt on tarvetta yhdistää nämä asiat siten, että yrityksiin saadaan nuorempia digimaailmaan sopeutuneita yrittäjiä jatkajiksi, jotka kykenevät muuttamaan liiketoimintoja ajan hengen mukaisiksi.

Hankkeen kohderyhmänä ovat jatkajaa hakevat yrittäjät sekä Mikkelin osalta kaikki yrittäjät, jotka haluavat huolehtia yrityksen kilpailukykyä ja kannattavuudesta yrityksen koko elinkaaren ajan. Savonlinnassa kohderyhmänä OV-prosesseihin tulevat toimivat yritykset sekä äskettäin ov-prosessin läpikäyneet yritykset

Savonlinnassa tehdään yhteistyötä kaupungin elinkeinopalvelun kanssa ja mahdollistetaan heidän kautta tulevien toimivien yritysten osallistua koulutuksiin.

Toimintojen digitalisoituminen aiheuttaa kaikille yrityksille uudistumisen paineita.

Hankkeen tavoitteena on hakea ratkaisuja molempiin ongelmakohtiin tarjoamalla koulutusta ja hakemalla yhteistyön kautta eri toimijoiden ja olemassa olevien hankkeiden kesken, nivouttamalla tarpeet ja toimijat keskenään.

Etelä-Savon (Savonlinna & Mikkeli) aluetalousalueen tilanne 2020:

Etelä-Savon alueella toimii v 2020 vuonna n. 8000 yritystä jakautuen seutukunnittain:

	Yrityksiä	Ikääntyviä yrittäjiä (47%)		Jatkajaa ei tiedossa (64%)
Mikkelin seutu		4985 kpl	2343 kpl	1500 kpl
Savonlinnan seutu	2163 kpl	1017 kpl		650 kpl
Pieksämäen seutu	1000 kpl	470 kpl		300 kpl
Yhteensä	8147 kpl	3830 kpl		2450 kpl

Vuoden aikana Suomessa lopettaa keskimäärin 25000 yritystä.

Etelä-Savon alueella tämä tarkoittaa 3%:n markkinaosuudella n 750 yrityksen lopettamista.

Näiden luopumisten kautta on olemassa selkeä uhka, jossa pahimmillaan Etelä-Savon alueella menetettäisiin työpaikkojen lisäksi n 400 miljoonaa euroa liikevaihtoa. Tämä tarkoittaa samalla maakunnan alueella yhteisöverotulojen, ansiotuloista kertyvien verojen, eli elinvoiman vähentymistä sekä työttömyyden kasvamista.

”Etelä-Savossa arvioidaan toteutuvan vuodessa 48 sukupolvenvaihdosta ja 82 yrityskauppaa” (Suomen Yrittäjät 2016, 10.)

Valmistelut /Miten valmistelussa on otettu huomioon aikaisempien hankkeiden tulokset?

Hanke perustuu useamman vuoden kokemukseen omistajanvaihdoksista ja kyselyihin yrittäjien tarpeista, sekä aikaisempien toteutettujen hankkeiden saamista kokemuksista.

Kontrahti-Luopuvien yritysten evaluointihanke 1.3.2015 – 28.2.2017:

Hankkeeseen ilmoittautui 110 luopuvaa yrittäjää. Toteutuneita yrityssiirtoja/-kauppoja tehtiin 39 kpl. Säilytettyä työpaikkoja 95 kpl, investointeja Savonlinnan alueelle 2.3M€.

Exit Business- Yritykset myyntikuntoon-Hanke 1.3.2017 – 28.02.2019

Osallistunut 102 yritystä, 43 toteutunutta omistajanvaihdosta, 6.3M€ investointeja Savonlinnan alueelle, säilytettyjä työpaikkoja 117 ja uusia työpaikkoja 75 kpl.

Enter To Business- Jatkajien haenta omistajanvaihdoksiin tuleville yrittäjille 1.3.2019-28.2.2021

Käynnissä. Mikkelissä toteutettiin hankkeen myötä Kontrahti ja Exit Business – hankkeiden parhaita käytänteitä.

30.6.2020 mennessä hankkeeseen osallistunut (MLI& SLN) 263 yritystä, toteutuneita omistajanvaihdoksia 72 kpl, säilytettyjä työpaikkoja 195 kpl. Investointeja Savonlinnan alueelle 4,34M€.

Mitkä ovat hankkeen tavoitteet?

Päätavoite 1. Myyntikuntoisuuden ja kannattavuuden ylläpitäminen, elvyttäminen

Uusien liiketoimintamallien mahdollistaminen digitaalisten apuvälineiden avulla, eri ratkaisu- mahdollisuuksien tiedostamisen lisääminen yritystoiminnassa. Tavoitteina kannattavuuden ylläpitäminen ja talouden tasapainottaminen myös muuttuvissa tilanteissa.

1.1. Ovatko yrityksen digitaaliset ratkaisut ajan tasalla?

- o sisäiset prosessit ja avainhenkilöiden jaksaminen
- o verkkokaupan mahdollisuudet, myynnin kehittäminen
- o ostaminen ja logistiset kysymykset
- o toimitusketjun kokonaistarkastelu ja pandemian vaikutukset materiaalivirtoihin; tulevatko lokaalit toiminnot globaalia tärkeämmiksi?

1.2. Kuluttaja- ja asiakaskäyttäytymisen muutoksien huomioiminen

(pandemia + ilmastokriisi murroksen tekijöinä)

- o uudet arvopohjat hankintoja valitessa (yrityksen sosiaalinen-, taloudellinen ja ympäristövastuu)
- o uudet tavat ostaa/kuluttaa/omistaa (lähiuotannon suosiminen, vuokraaminen, yhteisomistus, kiertotalous)
- o yritysasiakkaiden tarpeiden muuttuminen, mm. julkiset hankinnat

1.3. Miten yrityksen talouden tulisi ennakoida koronan kaltaiset nopeat muutokset?

- o miten yrityksen kannattaa varautua ”pahan päivän varalle”
- o selviäminen koronan jälkeisessä taantumassa – hinnoittelu/kustannukset/uudet asiakkaat
- o yhteistyöverkoston rakentaminen ja tiimiytyminen muiden yrittäjien kanssa.

1.4. Yrityksen talouden sopeuttaminen muuttuneisiin tilanteisiin.

- o Yritysten tulo- ja menovirtojen sopeuttaminen nykytilanteeseen
- o Toimintaympäristössä tapahtuneiden muutosten huomioiminen
- o Rahoitusratkaisut
- o Yritysmuodon ja rakenteiden tarkastelu, erityisesti yrityksen kasvaessa.

Päätavoite 2. Jatkajien hakeminen

Jatkajien hakeminen omistajan/sukupolvenvaihdoksiin tuleville yrittäjille, joilla ei ole jatkajaa tiedossa. Onnistuneiden omistajanvaihdosten kautta saadaan alueilla säilytettyä yrityksiä, työpaikkoja ja elinvoimaa. Tavoitteen toteuttamisessa hyödynnetään aikaisempien hankkeiden myötä luotuja toimivia prosesseja:

- a) luopuvien priorisoinnit, kehittyviin, elinkelpoisiin, hiipuviin, sekä yrityksiin, jotka eivät ole enää myynti/ostokelpoisia.
- b) hiipuvien yritysten myyntikuntoon saattaminen ohjaamalla alueella esimerkiksi muiden hankkeiden järjestämiin koulutuksiin esimerkiksi Digiportaati-hanke, joka tukee päätavoitteitamme.
- c) jatkavien yrittäjien siirron/onnistumisen varmistaminen.

d) opas onnistuneeseen omistajanvaihdokseen (Kontrahti-Hanke)

e) kasvun mahdollistaminen yritysostojen kautta.

f) hankkeen aikana prosessissa mukana 250 yritystä ja 60 toteutunutta omistajanvaihdosta.

Mikä on hankkeen uutuus- tai lisäarvo?

1. Pandemiatilanteesta johtuvien muutosprosessin luominen liiketoimintojen vakauttamiseen/ylösajoon.
2. Arvonmäärittysten ja kauppahinta-arvioiden tuottaminen luopujille asiantuntijapalveluna/ostopalveluna.

Mitkä ovat hankkeen varsinaiset kohderyhmät?

- Pandemiasta kärsineet yritykset, jotka ovat omistajanvaihdoksen läpikäyneet.
- Omistajanvaihdosta suunnittelevat tai siihen valmistautuvat yritykset.
- Ikääntyvät/luopuvat mikro- ja pk-yrittäjät (Savonlinnan TA 1222 kpl, Mikkelin TA 2350 kpl)
- Yritystoimintaa/yrityksen ostamista suunnittelevat henkilöt ja henkilöryhmät
- Liiketoiminnan kehittämistä tai laajentamista yritysten ostojen kautta suunnittelevat yritykset.

Mitkä ovat hankkeen välilliset kohderyhmät?

- Ammatilliset Oppilaitokset / oppisopimustoimistot, rahoittajat
- Tilitoimistot
- Yritysvälittäjät
- Yrittäjäjärjestöt/Kauppakamari
- Yrityskummit

Mitä tuloksia hankkeella saadaan aikaan? Lyhyen ja pitkän aikavälin vaikutukset?

Elvytettävät yritykset, kannattavuuden ylläpitäminen

- Digitalisointikoulutusten ja avointen neuvontatilaisuuksien kautta pystytään parantamaan alueen yritysten kilpailukykyä markkinoinnin, uusasiakashankinnan hankinnan kautta.
- Pandemian seurauksena kriisiytyneiden yritysten taloustilanteen ja toimintojen parempi hallinta ja kannattavuuden ylläpitäminen. Alueellisen tukiverkoston vahvistaminen sekä alueellisten toimijoiden osaamisen kehittäminen poikkeustilanteissa. Hyödynnetään digitaalisen liiketoiminnan mahdollisuuksia.

Omistajanvaihdokset

- Prosessissa 2,5 vuoden aikana 250 yritystä. Toteutuneita omistajanvaihdoksia 60 kpl.
- Pitkän ajan vaikutukset ovat säilytetyt työpaikat sekä alueen elinvoimaisuuden säilyminen. Toissijaisena vaikutuksena ovat omistajaa vaihtaneissa yrityksissä kehittämistoimenpiteiden kautta luodut uudet työpaikat, investoinnit ja elinvoimaisuuden kasvaminen alueilla.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.

Savonlinnan Kaupungin elinkeinopalvelut ja Mikkelin kehitysytio Miksei Oy.

- Koronapandemian aiheuttamat asiakaskadot ovat tuoneet sähköisten välineiden käytön voimakkaan tarpeen yritystoiminnassa. Yhteistyö maakunnallisen Digiportaati-hankkeen ja ammattioppilaitosten kanssa on avainasemassa.
- Savonlinnan Kaupungin elinkeinopalvelut ja Mikkelin kehitysytio Miksei Oy toimivat osaltaan syöttöalustana luopuvien yrittäjien evaluoinnissa, jotka tuovat osaltaan hankkeelle prosessoitavaa luopuvien yritysten yrityskantaa sekä kasvuyrityksiä, jotka haluavat laajentaa liiketoimintojaan yritysten ostamisen kautta. Niin ikään kaupunkien elinkeinotoimi/kehitysytiot ovat yritysten pääasiallisena auttajana toiminnan häiriötilanteissa.

Maakunnallinen hanke

Hanke toteutetaan Mikkelin ja Savonlinnan alueilla.

Hankkeen päätoteuttaja Itä-Savon Uusyrityskeskus, osatoteuttajina Mikkelin kehitysytio Miksei Oy sekä Mikkelin seudun Uusyrityskeskus.

Toteutusaika: 1.3.2021 – 31.8.2023 (30 kk)

Hankehakemuksen rahoitusmalli:

Rahoittaja:	Etelä-Savon Maakuntaliitto/EU/Valtio	80%
	Kuntaraha/Yksityinen rahoitus	20%
Tukimuoto:	Alueellinen kehittämistuki: kehittämishanke	EAKR
Kustannusmalli:	Flat rate 24 %	

Talous.

Hankkeen talous hoidetaan siten, että kaikille kolmelle toteuttajille luodaan omat budjetit, jotka yhdistetään hankkeen kokonaisbudjetiksi. Toteuttajat vastaavat itse kustannuksistaan, sekä maksatushakemuksissa kaikki toteuttajat tekevät selvitykset, raportit, tositteet ja muuta tarvittavat toimenpiteet päärahoittajan vaatimusten mukaisesti, sekä vastaavat itse hankkeen mahdollisista takaisinperinnöistä omalta osaltaan. Lisäksi kaikki hanketoimijat huolehtivat oman alueensa tarvittavien Kunta-/omarahoitusosuuksien toteutumisesta. Tästä tehdään erillinen sopimus hanketoteuttajien kesken.

Esitys hankkeen ohjausryhmän kokoonpanoksi

Savonlinnan Seudun Yrittäjät / 1 hlö
Mikkelin Seudun Yrittäjät / 1 hlö
Esedu / 1 hlö
Samiedu / 1 hlö
Mikkelin Kaupunki / 1 hlö
Savonlinnan Elinkeinoitoimi/ 1hlö
Etelä-Savon TE-toimisto / 1 hlö
Etelä-Savon Maakuntaliitto /1 hlö

28.9.20

Hankkeen maakunnallinen kokonaistalousarvio 1.3.2021-31.8.2023

Hankkeen kokonaiskulut ja rahoitus 1.3.2021-31.08.2023 30 kk.

Kulut	2021	2022	2023	Yht
Palkkakulut	228403	274123	182782	685307
Ostopalvelut	95417	103717	75116	274250
Flat Rate Kulut (24%)	54817	65789	43868	164474
Kulut yhteensä	378636	443629	301765	1124031

Rahoitus	2021	2022	2023	Yht
EAKR / EU/Valtio 80%	302909	354904	241412	899225
Kunta/omarahoitus 20%	75727	88726	60353	224806
Rahoitus yhteensä	378636	443629	301765	1124031

Erotus	0	0	0	0
---------------	---	---	---	---

Talousarvio Savonlinnan osalta 1.3.2021-31.8.2023

Itä-Savon UYK/ Pää toteuttaja	2021	2022	2023	YHTEENSÄ
Palkat+Sotut	116536	139843	93229	349607
Ostopalvelut	42000	45000	33000	120000
FR Kulut (24%)	27969	33562	22375	83906
Kulut Yhteensä	186504	218405	148603	553513
Rahoitus				
EU/Valtio/MKL	149203	174724	118883	442810
Kunta/ Muu rahoitus	37301	43681	29721	110703
Rahoitus yhteensä	186504	218405	148603	553513
Erotus +/-	0	0	0	0

Savonlinnassa 28.9.2020

Itä-Savon Uusyrityskeskus

Juhani Rouvinen
toimitusjohtaja
0400-704624
juhani.rouvinen@savonlinna.fi